

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO I KULTURY
ANTYCZNEJ**

POZIOM ROZSZERZONY

MAJ 2010

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
5. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
180 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 100**

*Część I – 20 pkt
Część II – 50 pkt
Część III – 30 pkt*

MKL-R1_1P-102

Zadanie 4. (4 pkt)

Uzupełnij każde z podanych zdań poprawną formą utworzoną od form podstawowych zaproponowanych w nawiasach.

1. Cras denique hic avis aegrotus alis suis ..... (utor, uti, usus sum).
2. Oppida a barbarorum armis ..... (devasto, devastare, devastavi, devastatum) Romani restaurare debebant.
3. Ludus omnibus hominibus gaudium nunc ..... (fero, ferre, tuli, latum).
4. Hodie etiam fortuna caeca esse ..... (trado, tradere, tradidi, traditum).

Zadanie 5. (4 pkt)

Które z definicji zamieszczonych poniżej słów są poprawne (Verum), a które niepoprawne (Falsum)? W pisz właściwą literę (V lub F).

Lp.	Słowo	Definicja	V / F
1.	peregrynacja	wędrówka, dłuższa podróż	
2.	interlokutor	ktoś, z kim prowadzi się rozmowę	
3.	aberracja	przekonywanie do swoich racji	
4.	akcesja	działanie mające na celu spowodowanie szkody	

Część II – przekład tekstu**Zadanie 6. (50 pkt)**

Dokonaj przekładu na język polski jednego z dwóch podanych niżej fragmentów dzieł autorów klasycznych.

Tekst nr 1

M. Tullius Cicero, *Pro A. Licinio Archia poeta oratio* (fragment)

[...] Interim satis longo intervallo, cum esset cum M. Lucullo in Siciliam profectus, et cum ex ea provincia cum eodem Lucullo decederet, venit Heracleam: quae cum esset civitas aequissimo iure ac foedere, ascribi se in eam civitatem voluit; idque, cum ipse per se dignus putaretur, tum auctoritate et gratia Luculli ab Heracliensibus impetravit. Data est civitas Silvani lege et Carbonis: "Si qui foederatis civitatibus ascripti fuissent; si tum, cum lex ferebatur, in Italia domicilium habuissent; et si sexaginta diebus apud praetorem essent professi." Cum hic domicilium Romae multos iam annos haberet, professus est apud praetorem Q. Metellum familiarissimum suum. Si nihil aliud nisi de civitate ac lege dicimus, nihil dico amplius: causa dicta est. Quid enim horum infirmari, Grati, potest? Adest vir summa auctoritate et religione et fide, M. Lucullus, qui se non opinari sed scire non audisse sed vidisse, non interfuisse sed egisse dicit. Adsunt Heraclienses legati, nobilissimi homines: huius iudici causa cum mandatis et cum publico testimonio [venerunt]; qui hunc ascriptum Heracliensem dicunt.

Objaśnienia:

M. Lucullus, i – Marek Licyniusz Lukullus

Sicilia, ae – Sycylia

Heraclea, ae – Herakleja, miasto nad Zatoką Tarencką na wybrzeżu Lukanii w Italii

Heraclienses, ium – mieszkańcy Heraklei

Silvanus, i – Marek Plaucjusz Sylwanus, trybun ludowy

Carbo, onis – Gajusz Papiiriusz Karbon, trybun ludowy

Q. Metellus, i – Kwintus Metellus, pretor

Gratius, i - Gracjusz

Tekst nr 2

Cornelius Nepos, *Cimon*, [w:] tegoż, *Vitae*.

[1] Cimon, Miltiadis filius, Atheniensis, duro admodum initio usus est adulescentiae. Nam cum pater eius litem aestimatam populo solvere non potuisset ob eamque causam in vinclis publicis decessisset, Cimon eadem custodia tenebatur neque legibus Atheniensium emitti poterat, nisi pecuniam, qua pater multatus erat, solvisset. Habebat autem matrimonio sororem germanam suam nomine Elpinicen, non magis amore quam more ductus. Namque Atheniensibus licet eodem patre natas uxores ducere. Huius coniugii cupidus Callias quidam, non tam generosus quam pecuniosus, qui magnas pecunias ex metallis fecerat, egit cum Cimone, ut eam sibi uxorem daret: id si impetrasset, se pro illo pecuniam soluturum. Is cum talem condicionem aspernaretur, Elpinice negavit se passuram Miltiadis progeniem in vinclis publicis interire, quoniam prohibere posset, seque Calliae nupturam, si ea, quae polliceretur, praestitisset.

[2] Tali modo custodia liberatus Cimon celeriter ad principatum pervenit. Habebat enim satis eloquentiae, summam liberalitatem, magnam prudentiam cum iuris civilis tum rei militaris, quod cum patre a puero in exercitibus fuerat versatus.

Objaśnienia:

Cimon, onis – Kimon, żył w V w. p.n.e.

Miltiades, is – Miltiades, polityk, wódz ateński

Atheniensis, is – Ateńczyk

Elpinice – Elpinike, imię żeńskie

Callias, ae – Kaliasz, imię męskie

Część III – pisanie własnego tekstu

Zadanie 7. (30 pkt)

Temat:

Sposób funkcjonowania motywu wojny trojańskiej. Na podstawie załączonych tekstów i materiału ikonograficznego napisz wypracowanie.

1. Homer, *Iliada*, XXIV, 513-521 (w przekładzie K. Jeżewskiej), Warszawa 1972.

W końcu, gdy smutek bolesny wyłakał boski Achilles
Kiedy już w sercu zmęczonym uciszył lament i skargi,
Powstał i starca Pryjama dźwignął za ręce z podłogi –
Głowa go siwa i broda zbielała do głębi wzruszyły.
A więc się zwrócił do niego i rzekł te słowa skrzydlate:
„Starcze nieszczęsny! Tve serce straszliwe ciosy przeżyło.
Jakże ty miałeś odwagę przyjść pod okręty Achajów,
Aby tu stać oko w oko z tym, co tak licznych i dzielnych
Synów ci zabił. Zaprawdę żelazne jest w tobie serce.”

2. Wergiliusz, *Eneida*, I 1-7 (w przekładzie T. Karyłowskiego), Wrocław 1980.

Broń i męża opiewam, co z Troi wybrzeża
Do Italii, gnan losem, pierwszy na brzeg zmierza
Lawiński, po mórz głębi i lądach pędzony
Mocą niebian, pamiętny gniew znosząc Junony;
Wiele też w boju cierpiał, nim dźwignął mur miasta
I bogi wniósł do Lacjum, skąd plemię urasta
Latynów, ojce Alby i wielkiej gród Romy.

3. Franz Matsch, *Triumf Achillesa nad Hektorem*, 1892.

4. Mieczysław Jastrun, *Rzecz ludzka*, Warszawa 1973.

Dopiero dziś po próbach najcięższych, tak ciężkich
Jakbym po śmierci wracał do domu młodości,
Rozumiem was i kocham, gwałtowni i prości,
I niekiedy płaczący pomimo lat męskich.
Wielu z nas tak jak oni cierpiało, pragnęło
Zemsty, a w opuszczeniu wielkim dłoni bratniej,
I każde pożegnanie było nam ostatnie.
Silny Achilles płakał nad Penthesileą.

Wróg był bardziej okrutny niż Grecy Homera,
Lecz ten sam płomień świecił nam – obrońcom Troi;
Ginie miasto ojczyste i człowiek umiera,
Bohater także błędnie i śmierci się boi.

Inaczej dziś będziecie czytali „Iliadę”
Młodzi chłopcy warszawscy, Trojanie waleczni,
Wy, którzy zwyciężyliście śmierć i zagładę,
Aby odnaleźć serce swoje jak wiersz wieczny.

5. Agnieszka Krzemińska, *Wszyscy jesteście Trojanami*, (Polityka nr 15, 10.04.2004).

Film wyprodukowano w Hollywood, jednak zespół realizatorów był europejski, ponieważ ta historia jest jakby bliższa Europejczykom niż Amerykanom, twierdzi Petersen, niemiecki reżyser [...]. W wywiadach twierdzi z naciskiem, że „Troja” nie jest filmem na zamówienie prezydenta Busha i neokonserwatywnej ideologii globalnego zderzenia Zła i Dobra. Troja nie jest Bagdadem. A film o niej to „wstrząsający dramat wojenny, który pokazuje, jak ludzie od tysiącleci współżyją ze sobą. Wszyscy uważają, że mają rację i dlatego roztrzaskują sobie nawzajem głowy” – powiedział w wywiadzie dla „Die Welt”.

6. Rekonstrukcja konia trojańskiego nieopodal ruin Troi.

BRUDNOPIS